

Orohar, zer esan zerbaki honi buruz? Nire inpresioa da, ez dagoela behar bezainbat landua, ez duela artean beharko lukeen tamaina. Nire gustorako, leku gehiegi hartzen du bibliografiak, tratamendu tipografiko honekin. «Nazioartekotasuna»ri zenbaki honek ez dio soluzio egokirik ematen: artikuluek ez dute atzean laburpenik beste hizkuntzatan, batek salbu eta berak oker: alegia, espainierazko artikuluek espainieraz du laburpen-txoa. «Plurilingüismo»ak ere saio gehiago beharko du, adibidez, zenbait lanen hizkuntz doblaketak astundu egiten bait du aldizkaria. Aztertzekoa da, baita, hizkuntzen arteko barne-oreka zenbaki bakoitzean. Oraingoan, espainierak du lehentasuna. Eta azkenik; zenbait lan aspaldi idatziak izateak edota beste norabaiterako burutuak eta, inoiz, bestetan argitaratua egoteak zenbakiari freskotasun eta nobedade pittin bat kentzen ote dioten nago.

Dena den, nire ustezko akats hauek erraz, oso erraz emendatzeak dira, eta ziur gaude halaxe gertatuko dela.

Ongi etorria ematearekin batean, gure zorionik sutuenak bidaltzen dizkiogu R.I.E.V.i, eta bizitza luze eta emankorra opa. ■ *Joan Altzibar.*

JENERAL BERRIA

Jeneral berria dute jesuitek. Wojtyla aita sainduak ezarritako egoera berezi eta anormalean denboraldi luzea egin ondoren, azkenean izan dute Arruperen ondorengoa hautatzerik. Eta norbaitek zioenez, askatasuna aukeratu dute, libertatearen alde jokatu dute. Ez diote amen esan aita sainduari; «beren» jenerala aukeratu dute, eta ez aita sainduarena. Ez Pittau, ez Tucci, ezta Dezza ere; baizik jesuitentzat berentzat ere ia ezezaguna zen Peter Hans Kolvenbach holandarra. Zorionak jesuitei! Wojtyla-ren pentzakera eta jokabidea zertxobait ezagututa (barkatuko ahal dit Paloma Borrero-k nere ausartzia!), ez bait zirudien errazegia horrela jokatzek.

Jeneral berriari buruz prentsak eskaini dizkigu datu batzuk; ez gehiegi noski, ez bait zen itxuraz jeneralgaien artean sartzen. Elkarrizketako gizona da, zortzi (hamar dio zenbaitek) hizkuntza dakizki, espezialista da hizkuntzalaritza orokorrean, oso

ongi ezagutzen ditu Ekialde Hurbileko arazoak. Libanon berarekin urteak egin dituen lagun batek esan duenez, «Arruperen karisma du, eta euskaldunaren indarra ez badu ere, holandesaren sakontasuna du». Beno, ez du merezi estereotipoen atzean gordetzen den egiaz eta gezurraz hitzegiten hasiak. Estereotipoak estereotipoak dira, eta ez besterik. Ez euskaldun guztiak gara kementsuak, ez holandar guztiak sakonak.

Dena dela, beste zerbait da hemen azpimarratu nahi dudana. Atsegina gertatu zait benetan, jeneral berriak jesuita guztiei zuzendu dien lehenengo eskutitzean honako hitz hauek aurkitzea: «Jaunak hartaz (Jesusen Lagundiaz) baliatu nahi du gure egunetako gizonen erreinuaren berri ona emateko, eta modu berezian *beren hizkuntzan* eta beren bizi-kondizioan mundu honetako bidegabeak eta injustiziak jasaten dituztenei» (azp. gurea).

Ez dakit, beharbada oker nabil, baina ez dut uste oso normala denik, eliz agintarien artean —eta bestelako agintarien artean oraindik gutxiago, agian— horrelako sentikortasuna aurkitzea hizkuntza zapalduen aldera. Hizkuntza zapalduen eta beren hizkuntza sufrimendu eta sufrikario bihurtzen zaien gizakien aldera.

Deus gutxi dakigu gizon honetaz. Hala ere, hona ekarri ditugun hitzek oso beraren alde hitzegiten digute. Ongi dago, eta eskertu egiten duzu, norbait edozein motatako bidegaberiak ukibera izatea; ukitu eta hunkitu egiten zaitu, ordea, «aita saindu beltz» berriak, amak emandako hizkuntza trapu zaharren kutxara zokoratua ikusten dutenen egoera gogoratzea aurrena, gaurko gizonak ezagutzen dituen injustizien artean. ■ *Pello Huizi*.

XABIER ZUBIRI

Batzuk, gure garaiko filosoforik handienetakotzat daukate, eta esan ere esaten dute haren pentsamenduak eragin handia izaren duela ondoko urteetan. Beste batzurentzat, berriz, metafisikaren azken bagoia da, eskolastika klerikalez josiriko azken bagoia.

Noski, kritikoa nor den eta zein ikuspegitatik begiratzen duen kontu, desberdina izanen da Zubiriren balorapena. Marxista ortodoxo, positibista, hizkuntz analitiko etabarrentzat, Zubirik ez du deus ere aportatu. Ez du estrategia iraultzaileak